

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 38/02, 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07 i 94/07) i članka 1. Okvirnog sporazuma između Europske zajednice i Bosne i Hercegovine o općim načelima za sudjelovanje Bosne i Hercegovine u programima Zajednice ("Službeni glasnik BiH" broj 15/06), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 56.sjednici održanoj 24.07.2008. godine, usvojilo je

MAPU PUTA I PLAN AKTIVNOSTI ZA UKLJUČIVANJE BiH U EU PROGRAME ZA CJELOŽIVOTNO UČENJE I MLADI U AKCIJI (do 2013. godine)

1. Uvod

Jedan od većih izazova Europske unije od 2007.–2010. godine, jeste uspostavljanje Lisabonskog programa, tj. "EU treba postati svjetski najkonkurentnija i najdinamičnija ekonomija bazirana na znanju, sa održivim ekonomskim razvojem nudeći veći broj kvalitetnih poslova, bolju socijalnu koheziju i ekološku osvještenost do 2010".

S tim u svezi, važnu ulogu odigraće usavršavanje obrazovnog sustava EU posebno u pogledu poboljšanja programa cjeloživotnog učenja za sve potencijalne korisnike i aktivnosti mladih sa ciljem da se mladi ljudi pripreme za poduzimanje aktivne uloge u društvu, poštujući različite kulture koje postoje u Europi.

Stoga će dva integrirana Programa zajednice - Lifelong Learning\LLL (Cjeloživotno učenje) i Youth in Action\YiA (Mladi u akciji) odigrati ključnu ulogu. Postizanje glavnih ciljeva postavljenih u programu će značajno doprinijeti uspostavi Lisabonskog programa u praktičnom pogledu i na svim razinama – lokalnoj, regionalnoj, državnoj i europskoj.

2. Sudjelovanje BiH u EU programima – novija iskustva i spremnost za sudjelovanje

Europska unija se suglasila, po programu Thessaloniki, da se sudjelovanje u Programima Zajednice otvori i za zemlje Zapadnog Balkana sukladno s pristupom koji se koristio u zemljama kandidatima. To je bio jedan od prvih važnih koraka ka kreiranju mogućnosti za BiH da ojača proces integriranja i da se upozna sa najboljim načinom rada EU njenim zakonima, finansijskim i administrativnim sustavom u oblasti obrazovanja, obuke i pitanja mladih. „**Okvirni sporazum između Europskog povjerenstva i BiH**”, u kojem se navode opći uvjeti za sudjelovanje BiH u PZ¹, je potpisan na sastanku EU/Balkanskog Foruma 22.11.2004. god. Sporazum je ratificiran od strane Parlamenta EU u svibnju 2005. godine, a od strane BiH Parlamenta 2006. godine. Okvirni sporazum je stupio na snagu 8.1.2007. godine.²

¹ Objavljeno u SLUŽBENOM GLASNIKU BiH/Službene novine BiH, broj 15, 7.12.2006

² Objavljeno u SLUŽBENOM GLASNIKU BiH/ Službene novine BiH, broj 15, 7.12.2006

BiH već sudjeluje ili se priprema sudjelovati u bliskoj budućnosti u nekim Programima zajednice koji su otvoreni za "treće zemlje" u oblasti obrazovanja (posebno visokog obrazovanja) i pitanja mladih bez formalnih pregovora o ulasku ili pravnih i drugih preduvjeta:

- Akcioni program EU na polju Cjeloživotnog učenja (izdvojena sredstva za programsko razdoblje 2007. – 2013. iznose 6,970 milijardi eura)
- Mladi u akciji (izdvojena sredstva za programsko razdoblje 2007. – 2013. iznose 885 miliona eura)

Ovi programi zahtijevaju sveobuhvatnu institucionalnu izgradnju i izgradnju kapaciteta sukladno s uvjetima i procedurama implementiranja.

U svakom slučaju, jasno je da BiH posjeduje dobar potencijal za intenzivno sudjelovanje u programskim aktivnostima. Postojeća iskustva na polju razvoja projektnih zahtjeva (znanja o upravljanju projektnim ciklusom) projekata financiranih od strane EU, uspostavljeni internacionalni kontakti i primjeri suradnje među županijama i entitetima mogu činiti solidnu bazu za dalji razvitak i uspješno sudjelovanje BiH u dva navedena programa.

Takodje, postojanje dobrih projektnih ideja i inicijativa prilagođenih potrebama BiH, širok interes za učešće u projektima razvijenim u sklopu ova dva programa iskazan kroz sva tri sektora (javni, privatni i nevladin sektor), potreba za dodatnim fondovima i sposobnost sufinansiranja projekata od strane korisnika predstavljaju temelj uspješnog uključivanja svih potencijalnih korisnika. Takođe, BiH organizacije i institucije mogu ispuniti programske pristupne kriterije, surađivati na internacionalnoj razini s partnerima iz zemalja članica EU i osigurati razvoj i transfer inovacija na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini.

3. Svrha dokumenta

Ovaj dokument nudi precizan uvid u:

- opću politiku konteksta dva Programa zajednice - LLL i YiA - kojima je direktni cilj poboljšanje i moderniziranje obrazovnog sustava, povećanje kvalitete ljudskih resursa i aktivnosti mladih u EU na svim razinama, a sukladno s ciljevima Lisabonskog programa,
- prednosti i koristi koje BiH može dobiti s punim uključivanjem u ova dva Programa zajednice,
- formalne (pravne, institucionalne i finansijske) preduvjete koje BiH treba ispuniti u cilju punog uživanja koristi dobijenih uključanjem u dva Programa Zajednice
- sljedeće obvezne korake koje BiH mora poduzeti prije početka zvaničnih pregovora sa Europskim povjerenstvom, u prvoj liniji sa Generalnom direktijom za obrazovanje i kulturu (Directorate General Education and Culture /DG EAC),
- obvezne korake i faze koje BiH mora poduzeti prije punog sudjelovanja u LLL i YiA
- opis BiH institucija odgovornih za pripremu zemlje prilikom otvaranja ova dva programa, detaljan opis odgovornosti, proračunskih i kadrovskih pitanja i procjenu vremenskog okvira aktivnosti.

Mapa puta i detaljan Plan aktivnosti će pružiti smjernice odgovornim institucijama BiH u svezi cjelokupnog procesa pripreme BiH za puno sudjelovanje u pomenuta dva programa.

Stoga je ona namijenjena za:

- **Ministarstvo civilnih poslova BiH (odgovorno ministarstvo priznato od strane Europskog povjerenstva kao zvanično tijelo/zastupnik BiH u pregovorima o otvaranju Programa zajednice za BiH i buduće rukovodeće tijelo),**
- **Direkcija za europsko integriranje (glavno odgovorno tijelo zaduženo za europski proces integriranja),**
- **Ministarstvo financija i trezora (glavno tijelo odgovorno za financijska pitanja i izdvajanja sredstava iz državnog proračuna),**
- **Ministarstvo vanjskih poslova (glavno državno tijelo odgovorno za implementiranje vanjske politike BiH i integriranje u EU),**

i posljednje, ali ne manje važno,

- **Vijeće ministara BiH (glavno državno tijelo odgovorno za dodjelu političkih mandata za pregovore sa institucijama EU).**

4. Program Cjeloživotnog učenja - kontekst opće strategije i proračun za 2007. – 2013. godinu

Glavni prioritet programa Cjeloživotno učenje je jačanje doprinosa postignutog kroz obrazovanje i obuku sa svrhom postizanja lisabonskog cilja da EU postane svjetski najkonkurentnija i najdinamičnija ekonomija bazirana na znanju, sa održivim ekonomskim razvojem nudeći veći broj kvalitetnih poslova i bolju socijalnu koheziju. Svaki dio programa daje prioritet aktivnostima koje daju potporu razvoj **državnih strategija cjeloživotnog učenja** od strane zemalja sudionika i jača suradnju između različitih područja obrazovanja i sustava obuke, jačajući trajni proces cjeloživotnog učenja i podržavajući stjecanje ključnih sposobnosti koje su direktno vezane za aktualne potrebe tržišta rada i sektora poslovanja. S tim u svezi, prioritetne aktivnosti u razdoblju od 2008. do 2010. su:

- Potpora implementiranju radnog programa Obrazovanje i obuka 2010, s ciljem poboljšanja kvalitete pristupačnosti sistemima obrazovanja i obuke u Europi, npr. kroz implementaciju Europskog okvira kvalificiranja.
- Jačanje uloge obrazovanja i obuke unutar lisabonskog procesa na europskoj i na državnoj razini radi unapređenja sposobnosti, održivog ekonomskog rasta i socijalne kohezije.
- Jačanje uloge visokoobrazovnih institucija razvijanjem konkurentnosti, omogućavanjem pristupa visokom obrazovanju kroz aktivnosti fokusirane na reformu sustava, jačanjem upravljanja visokoobrazovnim institucijama, promoviranjem izvrsnosti, promoviranjem različitosti studentske populacije i samih institucija i promoviranjem jednakih mogućnosti.

- Unapređenje kvalitete i privlačnosti stručnog obrazovanja i obuke kroz implementiranje prioriteta.
- Povećanje broja sudionika u programima učenja za odrasle u velikom broju zemalja članica, što je od velike važnosti kada je u pitanju uposlenje i spremnost prilagođavanja radnim sredinama koje se mijenjaju velikom brzinom.
- Postizanje veće učinkovitosti i jednakosti u sustavima obrazovanja i obuke, posebno osiguravajući uvjete za pristup osobama sa manjim mogućnostima i predškolskom uzrastu i jačanju osnove znanja za prakse i politike.
- Poboljšanje kvalitete obrazovanja i obuke nastavnog kadra, naročito nastavnika i instruktora.
- Rad na povećanju mobilnosti pojedinaca kroz implementiranje principa navedenih u preporuci kvalitete mobilnosti.
- Jačanje održivog razvoja, uključujući pitanja vezana za energetske sustav i klimatske promjene, kroz aktivnosti u svim sektorima obrazovanja i obuke.

Prioritet će se dati, kroz dijelove programa, projektima koji imaju za cilj promoviranje i razvoj:

- međukulturalnog dijaloga, koji će se posebno naglasiti u 2008. god.,
- kreativnosti i inventivnosti, koje će se posebno naglasiti u 2009. god.

Kroz sve programe veća pažnja je data **sustavnom vrednovanju**³ rezultata na projektnoj i programskoj razini. Primarni cilj programa Cjeloživotno učenje, njegovi specifični ciljevi i pod-programi su detaljno opisani u priloženom dokumentu, Aneks 1.

izdvojena sredstva za program Cjeloživotno učenje za programsko razdoblje 2007. – 2013. iznose ukupno **6,970 milijardi eura**.

5. Mladi u akciji – kontekst opće strategije i proračun za 2007. – 2013. godinu

Program *Mladi u akciji* ima za cilj jačanje komuniciranja i razmjene iskustava među mladima. To je učinkovit instrument za povezivanje mladih ljudi i jačanje njihovih sposobnosti i znanja kako bi postali aktivni građani sposobni za suradnju sa drugima i za vršenje aktivnosti prilagodjenih potrebama države na svim razinama. Zbog toga će biti razvijeni i implementirani zajednički/slični projekti partnera iz različitih zemalja u području neformalnog i informalnog obrazovanja i učenja. Navedene aktivnosti bit će podržane programom:

- Promoviranje aktivnog građanstva mladih uopće, a posebno europskog građanstva
- Razvoj solidarnosti i promoviranje tolerancije naročito među mladima, s ciljem jačanja društvene kohezije u EU
- Prihvatanje međusobnog razumijevanja među mladima iz različitih zemalja

³ Vrednovanje = širenje i korištenje svih postignutih rezultata unutar EU i ostalih zemalja sudionika

- Doprinos razvoju kvalitete sustava za potporu aktivnosti mladih i osposobljenosti javnih omladinskih organizacija.
- Promoviranje europske suradnje na polju pitanja mladih.

Program *Mladi u akciji* je program kreiran za mlade, starosne dobi između 13 i 30 god. i stimulira angažman mladih koji nemaju velikih mogućnosti. U sadašnjoj fazi, program je djelimično otvoren za organizacije iz BiH za njihovo sudjelovanje bez ikakvih financijskih implikacija na BiH. Mjere koje su otvorene za sudjelovanje BiH imaju za cilj razmjenu iskustava u volonterskom radu mladih kao pojedinaca ili kao grupnih volontera. U svakom slučaju, trenutačno nisu sve programske aktivnosti otvorene za mlade u BiH.

Program *Mladi u akciji* je kreiran za europsku omladinu. On će biti implementiran od 2007. – 2013. god., sa proračunom koji ukupno iznosi **885 miliona eura**.

6. Korist i prednosti koje BiH dobija sudjelovanjem u programima Cjeloživotno učenje i Mladi u akciji

Dva Programa Zajednice mogu usmjeriti BiH na putu ka poboljšanju obrazovnog sistema na svim razinama i izgradnji kapaciteta za daljnju i jaču uključenost u poslove Europske unije. Pravilo, ali i iskustvo iz novointegriranih zemalja članica EU, govori da su Programi zajednice na polju obrazovanja, obuke i pitanja mladih prvi i važan korak ponuđen zemljama u tranziciji radi dobrog i pravovremenog upoznavanja sa zakonima, pravilima i funkcioniranjem cjelokupnog sustava EU na pravnoj, financijskoj i institucionalnoj razini, a u svrhu pripreme za puni prijem u EU.

U isto vrijeme, sudjelovanje u programima otvara nove vidike u ciljnim područjima, zahtijevajući znanje i sposobnosti koje su sukladne sa trenutačnim zahtjevima tržišta rada i doprinosi razvoju aktivnog građanina podržavajući suradnju i komuniciranje između različitih nacija, kultura i tradicija.

Važno je istaći da u novom programskom razdoblju od 2007. do 2013. godine, EU stavlja fokus na ispunjavanje državnih prioriteta koje je odredila određena zemlja članica, ali i druge zemlje podobne za sudjelovanje u Programima Zajednice u ciljnim područjima, te stavljanje ovih prioriteta u širi europski kontekst.

Koristi za BiH

Iz novijeg iskustva deset novointegriranih zemalja članica EU, jasno je da je njihova uključenost u Programe zajednice dovela do izgradnje ne samo kvalitetnih ljudskih resursa i obrazovnih reformi, već i do naprednih stručnih saznanja i razumijevanja poslova EU u širem kontekstu, te jačanja *Acquis Communautaire* u sferi obrazovanja na državnomj razini, a istovremno podržavajući zatvaranje faze relevantnih pregovora o ovim pitanjima.

Zbog toga, BiH može imati punu korist od otvorenih mogućnosti uključivanja u Programe zajednice *Cjeloživotno učenje* i *Mladi u akciji*, te kroz ove programe može razmjenjivati iskustva sa zemljama članicama EU i pripremiti se za zvanične pregovore za prenošenja *Acquis-a* u zemlji.

Konkretnije, korist za BiH od punog sudjelovanja u programima bit će:

- Učinkovita priprema na svim razinama (uključujući državne predstavnike) za integriranje i proces pregovora na ciljnim područjima.

- Osiguran razvoj i razmjena inovacija i znanja kroz usvajanje\implementiranje već razvijenih proizvoda (za manje finansijskih sredstava BiH korisnici mogu doći do gotovih proizvoda koje zatim mogu prilagoditi BiH potrebama – na lokalnoj i regionalnoj razini) ili razvoj novih proizvoda s ciljem povećanja konkurentnosti određenog ekonomskog sektora.
- Povećanje razine uposlenosti radne snage u zemlji suočavajući se sa izazovima konkurentnosti i globalnog tržišta.
- Izgradnja partnerstava i mreža, razvijanje zajedno sa partnerima iz EU i potraživanje\ispunjavanje potrebnih stručnih znanja za rad u EU.
- Predstavljanje projekata važnih iz perspektive BiH (sukladno s državnim prioritetima) unutar određenog internacionalnog partnerstva i dobijanje finansijskih sredstava za njihovo implementiranje
- Ojačana internacionalna i državna suradnja – stjecanje novih sposobosti, znanja, iskustava i upoznavanje partnerskih zemalja sa znanjem i iskustvom BiH, kao i razmjena profesionalnih saznanja i ideja s ostalim uključenim stranama
- Zajedničko planiranje strategijskih projekata koji su sukladno s aktualnim potrebama tržišta rada i sektora poslovanja kao i njegovih podsektora.
- Razvoj novih područja ekspertize za BiH institucije i organizacije kojima je cilj izgradnja društva temeljenog na znanju.
- Vrednovanje sredstava EU u BiH u odnosu na državne potrebe i strategije.
- Osiguranje mogućnosti za obuku BiH djelatnika, poslodavaca i ostalih ciljnih grupa i organizacija.
- Osiguranje redovitog i održivog razvoja ljudskih resursa u zemlji koji će dugoročno pozitivno utjecati na izgradnju institucionalnih kapaciteta
- Povećanje mobilnosti svih podobnih kategorija
- Implementiranje mehanizama EU kojima je cilj postizanje transparentnosti kvalificiranja na svim razinama.
- Povećanje kvalitete obrazovnog sustava, pristupa i metoda.
- Potpuno upoznavanje sa pravilima i procedurama EU – profesionalno najiskusnije i najkvalificiranije osobe su one osobe koje su radile unutar programa Zajednice.
- Biti jednak partner u programima; korisnici će uvidjeti i razumjeti različite modele\sustave i radiće za dobrobit zemlje i organizacije koje će na terenu provoditi najbolje prakse.
- Razmjena dobrih projektnih ideja i inicijativa prilagodjenih stvarnim potrebama BiH.
- Korištenje izvora financiranja EU koji su dostupni kroz ova dva programa.
- Podrška aktivnog građanstva mladih, njihove tolerancije i uzajamnog razumijevanja bogatstva europskih kultura, tradicija i jezika.
- Poboljšanje finansijskog upravljanja i kapaciteta za kontrolu pravilnog korištenja grantova.
- Omogućiti djelimično opremanje organizacija tehničkim sredstvima, tj.računalima, ostalom IKT opremom i sl.

- Davanje jednakih mogućnosti za usavršavanje jezičkih sposobnosti svim starosnim kategorijama društva sukladno s ciljevima i strategijskim dokumentima EU

BiH prednosti

Slijedeći nedavno izvršene sveobuhvatne analize o BiH kapacitetima za primanje sredstava iz ova dva programa, kao i prioritete Europskog povjerenstva za davanje prednosti uključivanju partnera iz novih članica programa zajednice, dolazi se do činjenice da BiH ima nekoliko prednosti koje bi trebale biti iskorištene za osiguranje učinkovitog sudjelovanja i pravilnog korištenja dostupnih sredstava EU.

Ove se prednosti direktno odnose na:

- Potrebe prepoznate među potencijalnim korisnicima – namjenski uradjen pristup može biti osiguran za izlaženje u susret državnim prioritetima i strategijama BiH
- Veliki interes zemalja članica EU za rad sa partnerima iz BiH
- Velika zainteresiranost na lokalnoj\regionalnoj razini za sudjelovanje u dva programa
- Postojanje već razvijenih internacionalnih kontakata sa partnerima iz drugih zemalja EU
- Iskustvo u radu na projektnim aktivnostima
- Omogućavanje održivog razvoja na lokalnoj\regionalnoj razini i osiguranje dugoročnog utjecaja na ciljne grupe
- Pojačan razvoj u odnosu na pitanja EU

7. Institucije odgovorne za pripremu BiH za sudjelovanje u programima Cjeloživotno učenje i Mladi u akciji

Trenutačno postoje dvije glavne institucije koje se bave pitanjima ova dva programa zajednice – Ministarstvo civilnih poslova BiH i Direkcija za europsko integriranje.

Glavno odgovorno i koordinirajuće tijelo koje radi na otvaranju dva programa za BiH je Ministarstvo civilnih poslova BiH i ono je priznato od strane Europskog povjerenstva kao vodeća državna institucija koja se bavi obrazovanjem i pitanjima mladih i može voditi proces pregovora o programima sa relevantnom Generalnom direkcijom za obrazovanje i kulturu.

Kapaciteti Ministarstva civilnih poslova BiH, kao budućeg upravnog tijela su još uvijek nedovoljni. S tim u svezi, treba napomenuti da ne postoji osoba koja je zadužena isključivo za rad na programskim pitanjima.

S obzirom da su oba programa vrlo kompleksna i da je za njih neophodno potpuno razumijevanje da bi se precizno pripremilo za pregovore i samo upravljanje programima, očigledna je stvarna potreba da se pojačaju institucionalni kapaciteti Ministarstva civilnih poslova BiH. Neophodno je da MCP ima bar jednog državnog službenika koji će se baviti isključivo pitanjima programa Cjeloživotno učenje (on ili ona će raditi unutar Sektora za obrazovanje) i jednog državnog službenika odgovornog za pitanja mladih (za program Mladi u akciji) koji će raditi u Odjelu za mlade uspostavljenom unutar MCP-a. Ovi državni službenici posjedovaće kompletno i koncizno znanje o programskim odredbama i upravljanju i sudjelovat će u pregovorima na stručnoj razini sa predstavnicima Generalne direkcije za obrazovanje i kulturu.

Direkcija za europsko integriranje je glavna odgovorna institucija za sveukupni proces integriranja i baze informiranja za programe zajednice. Slijedeći zadnje napretke učinjene nakon završetka posljednjeg Twinning Light projekta, važno je istaći da DEI do sada nije tražila\dobila neophodan kadar za Programe zajednice. Još uvijek ne postoji uspostavljen odjel koji u svom portfoliju ima oba programa koja se bave obrazovanjem i pitanjima mladih. Održani se neki sastanci sa predstavnicima Europskog povjerenstva, ali ne postoji redovito komuniciranje. Ne postoje ni informacije o programima na internet stranici DEI koja je dostupna svima koji su zainteresirani za sudjelovanje u programima. S obzirom na ove činjenice, kapaciteti kadra DEI moraju biti ojačani da bi mogli ispravno voditi pregovore (zajedno sa ostalim relevantnim predstavnicima BiH) sa Europskim povjerenstvom.

Obje institucije – Ministarstvo civilnih poslova BiH i DEI – će redovito surađivati i komunicirati o programskim pitanjima i biti direktno uključene u pregovore sa Europskim povjerenstvom koji će se odvijati u svrhu sudjelovanja BiH u oba programa. U isto vrijeme, ove institucije će biti zadužene za:

- osiguranje i nadgledanje kompletnog procesa uspostavljanja državnih agencija za programe Cjeloživotno učenje i Mladi u akciji,
- osiguranje dobrih argumenata za Europsko povjerenstvo temeljenih na potrebama BiH i mogućnostima za plaćanje ulazne karte za svaki program, tj. direktnu uključenost u pregovore na razini Europskog povjerenstva.
- planiranje IPA fondova za plaćanje ulaznih karata.
- planiranje IPA fondova radi osiguravanja odgovarajućeg državnog proračuna koji bi se koristio za sufinansiranje uspješnih projekata na državnoj razini
- suradnju i komuniciranje sa ostalim relevantnim ministarstvima (državna administracija na entitetskim i županijskoj razini) i partnerima
- informiranje potencijalnih korisnika i javnosti o postignutim naprecima po pitanju otvaranja programa za BiH.

Oba programa zajednice iziskuju usklađivanje finansijskog sustava i pravila EU sa pravilima BiH. Takođe, imajući u vidu da BiH mora izdvojiti finansijska sredstva (kroz vanjsku pomoć EU i djelom iz državnog proračuna) neizbježno je uključiti u cjelokupan proces Ministarstvo financija i trezora BiH. Pored toga, neophodno je odrediti osobu iz navedenog ministarstva koja će se, u sklopu svojih aktivnosti, specijalno baviti finansijskim pitanjima Programa zajednice.

Neophodno je uspostaviti (do kraja 2007. god., a najkasnije od prvog kvartala 2008 god.) pregovarački tim koji će se sastojati od predstavnika Ministarstva civilnih poslova BiH, DEI i Ministarstva financija i trezora, a koji će biti odgovorni za sprovedbu direktnih pregovora sa Generalnom direkcijom za obrazovanje i kulturu. Poštujući ovu činjenicu, Vijeće Ministara mora osigurati politički mandat MCP-u u okviru kojeg će biti poduzeti koraci ka uspostavi navedenog tima i ključne uloge u cjelokupnom procesu pregovora.

Takođe, važno je obratiti posebnu pažnju na regrutiranje kadra koje će biti odgovorno za programe (uključujući pregovore sa Generalnom direkcijom za obrazovanje i kulturu, implementiranje svakog koraka ka ispunjenju svih preduvjeta sl.) Prvi i najvažniji kriterij treba biti njihov profesionalni profil. Ovi državni službenici moraju posjedovati dobro znanje poslova EU i Programa zajednice, poznavanje stranih jezika, analitičke sposobnosti, znanje na polju financija i spremnost i sposobnost rada u kratkim vremenskim okvirima i u stresnom okruženju. Moraju biti upoznati sa strategijskim dokumentima o procesu integriranja BiH u EU, situacijom u zemlji (na svim razinama) naročito na polju

obrazovanja i pitanja mladih, zatim imati dobre komunikacijske sposobnosti i sposobnost da surađuju sa relevantnim predstavnicima BiH i EU.

Zbog toga, državne institucije (MCP, DEI, Ministarstvo financija i trezora) moraju kreirati neophodne uvjete za njihov rad koji će predstavljati stub cjelokupnog procesa otvaranja u narednim godinama (2007.-2009.) i dodatno motiviranje uključujući specijalne financijske bonuse za njihov rad.

Poštujući navedeno i uzimajući u obzir nedavna iskustva novointegriranih zemalja, važno je prepoznati potrebu za usvajanjem mehanizama za financijsku i moralnu podršku i motiviranje svih koji se direktno bave pitanjima integriranja u EU. Vijeće Ministara BiH treba razmotriti najbolju opciju za osiguravanje takvog mehanizma i osigurati ovim državnim službenicima najviše poštovanje i financijske bonuse.

8. Opći preduvjeti koje BiH mora ispuniti prije sudjelovanja u Programima zajednice, Mapa puta i Plan aktivnosti

Za potpuno otvaranje programa Cjeloživotno učenje i Mladi u akciji za BiH, neophodno je ispuniti tri uvjeta:

- zakonodavni
- institucionalni
- financijski

Sve uvjete je potrebno ispuniti prije ulaska u decentralizirane programske operacije.

Pravni okvir za sudjelovanje BiH u oba programa uspostavljen je sukladno s dvije odluke Europskog Parlamenta i Vijeća usvojenih krajem 2006. godine. Ove odluke sadržavaju sve pravne odredbe koje su obvezne ispuniti sve zemlje članice EU i ostale zemlje koje mogu sudjelovati na temelju Thessaloniki plana (uključujući BiH):

- Odluka 1720/2006/EK od 15. listopada 2006. godine, Europskog Parlamenta i Vijeća o uspostavljanju programa aktivnosti na polju Cjeloživotnog učenja u razdoblju od 2007. do 2013. godine.
- Odluka 1719/2006/EK od 15. listopada 2006. Europskog Parlamenta i Vijeća o uspostavljanju programa *Mladi u akciji* za period od 2007. do 2013. godine.

Sudjelovanje BiH u oba programa biće osigurano sukladno sa odredbama koje će se utvrditi u suradnji sa tom zemljom nakon uspostave Okvirnog sporazuma koji osigurava sudjelovanja u Programima zajednice.

Sudjelovanje BiH u programima Cjeloživotno učenje i Mladi u akciji bit će ostvareno nakon izvršavanja zadataka i ispunjavanja obveza sadržanih u pomenutim odlukama. Na taj način, BiH će biti tretirana kao punopravan partner, poput zemalja članica EU

Okvirni sporazum je temeljen na Thessaloniki planu iz 2003. godine, i sadržava glavne principe za sudjelovanje BiH u Programima zajednice. Donošenje **Okvirnog sporazuma** bio je prvi i neizostavan korak ka daljem nastavku procesa otvaranja Programa Zajednice za BiH.

U pojedinim člancima **Okvirni sporazum dopušta da BiH sudjeluje u odborima upravljanja programom kao posmatrač**. Država je dužna platiti doprinos za svaki program odnosno takozvane *ulazne karte* i zbog toga se za svaki program mora pregovarati o dokumentu "Financijski memorandum" sa Generalnom direkcijom za obrazovanje i kulturu (DG EAC). Postoji mogućnost korišćenja vanjske pomoći EU za plaćanje ulaznih karata putem IPA-e. U svakom slučaju, BiH će započeti direktne

pregovore sa Generalnom direkcijom za obrazovanje i kulturu i Europskim povjerenstvom u Sarajevu preko odgovornih zastupnika iz MCP, DEI i Ministarstva financija i trezora. Na temelju ovih pregovora mora se postići i usvojiti financijski sporazum.

Takođe, BiH će morati provesti detaljne mjere financijske kontrole i nadzora, administrativne mjere, penale i povrat sredstava sukladno sa općim regulativama EU a koje su primjenljive za svaku zemlju sudionika.

Stoga, cjelokupni operativni okvir bit će kompatibilan sa zakonima i specifičnim odredbama EU, a koji se mogu primjeniti na ciljne programe sa pravnog, administrativnog i financijskog aspekta.

Neophodno je postizanje kompatibilnosti sa financijskim regulativama Zajednice o upravljanju čvrstim financijama tj. financijskoj kontroli, odredbama o nabavi i nadzoru.

Preduvjeti vezani za Odluke EK 1720/2006 i 1719/2006

Ove odluke sadrže sve opće odredbe potrebne za uspostavu i implementiranje novih programa uključujući sudjelovanje BiH kao i administrativne i financijske procedure.

Kao rezultat postojanja ovih preduvjeta predlaže se implementiranje Mape puta i Plana aktivnosti. **Mapa puta** će voditi ka uspostavi operativnih struktura potrebnih za započinjanje pregovora sa Generalnom direkcijom za obrazovanje i kulturu o sudjelovanju u programima *Cjeloživotno učenje i Mladi u akciji* za 2007./2009. Uspostava državnih agencija je temeljni preduvjet zajedno sa uspostavom procedura funkcionalne financijske i administrativne kontrole koji će biti implementirani u srednjoročnoj perspektivi nakon početka pregovora (2008. – 2009. u drugoj polovini).

Plan aktivnosti pokazuje kako, ko i sa kojim sredstvima treba implementirati naredne korake i postavlja vremenski okvir za implementiranje.

Radi pojašnjavanja svih preduslova, osnovna Mapa puta i Plan aktivnosti su sadržani u priloženoj tabeli. Ova tabela uključuje informacije i preduvjete, trenutno stanje, odgovorne institucije zadužene za ispunjenje preduvjeta, preporuke stručnjaka, komentare koji idu u korist dodatnim pojašnjenjima, predviđeni vremenski okvir za izvršenje zadataka i predviđeni financijski utjecaj.

9. OPĆI PREDUVJETI, MAPA PUTA I PLAN AKTIVNOSTI

Preduvjeti	Stanje	Odgovorne institucije	Preporuke	Komentari	Vremenski (predviđeni) okvir za izvršenje aktivnosti	Financijska implikacija
1. Uspostava Okvirnog sporazuma (OS) za sudjelovanje BiH u programu Cjeloživotno učenje	ISPUNJENO OS uspostavljen, ratificiran i stupio na snagu 8/1/2007	Vijeće Ministara BiH	N/P ⁴ , već je učinjeno kao prvi korak prema otvaranju dva Programa Zajednice Cjeloživotno učenje i Mladi u akciji za BiH	Ovo je samo prvi korak kojeg će pratiti drugi koraci sa ciljem napredovanja u daljem ispunjavanju preduvjeta sa pravnog, institucionalnog i financijskog aspekta	N/P ⁵ , urađeno u siječnju 2007.	Ne postoji
2. Jasno definirani zadaci i uloga svih ključnih državnih institucija MCP, DEI, Ministarstvo financija i trezora, Ministarstvo vanjskih poslova, Vijeće Ministara BiH Ministri u BiH.	Još uvijek nije izvršeno u potpunosti	Vijeće Ministara BiH Ministarstvo civilnih poslova BiH mora dobiti politički mandat od Vijeća Ministara BiH da predstavlja BiH u pregovorima sa	Definirati precizno ulogu svake institucije koja je uključena u proces i osigurati međusobnu suradnju s ciljem odbrane BiH interesa i postizanja najbolje pozicije za BiH u Briselu tijekom pregovora sa relevantnim predstavnicima i		Do kraja 2007. ali ne kasnije od početka 2008. (prvi kvartal 2008)	Ne postoji

⁴ N/P = nije primjenljivo

⁵ N/P = nije primjenljivo

		Evropskim povjerenstvom (Generalnom direkcijom za obrazovanje i kulturu) po pitanju otvaranja programa Cjeloživotno učenje i Mladi u akciji za BiH	Generalnom direkcijom EK.			
3. Jačanje kapaciteta MCP-a, DEI i Ministarstva financija i trezora i formiranje tima koji će biti odgovaran za direktne pregovore sa Evropskim povjerenstvom i Generalnom direkcijom za obrazovanje i kulturu	Još nije urađeno	Odluke koje treba donijeti Vijeće Ministara BiH I implementirati: Ministarstvo civilnih poslova BiH DEI Ministarstvo financija i trezora	Regrutiranje: 1 osoba (državni službenik) koja će biti odgovorna za program Cjeloživotno učenje (a radit će u Sektoru obrazovanja MCP-a) i za pregovore sa Generalnom direkcijom za obrazovanje i kulturu; 1 osoba (državni službenik) odgovorna za program Mladi u akciji i pregovore sa Generalnom direkcijom za obrazovanje i kulturu a radit će u novom odjelu za pitanja mladih u Ministarstvu civilnih poslova BiH. Uspostava novog Odjela za pitanja mladih	Sve uključene institucije bit će osnažene po pitanju uposlenog kadra Glavni fokus tijekom regrutiranja državnih službenika bit će stavljen na profesionalni profil i sposobnosti Europsko povjerenstvo vršit će pregovore samo sa državnim službenicima koji predstavljaju relevantna državna tijela – MCP, DEI i Ministarstvo financija i trezora	Do kraja 2007 ali ne kasnije od početka 2008 (prvi kvartal 2008)	Sektor za obrazovanje pri MCP: 1 državni službenik Odjel za pitanja mladih, Ministarstvo civilnih poslova BiH: 1 državni službenik, 1 asistent Ministarstvo financija i trezora: 1 državni službenik

			<p>u MCP uzimajući u obzir multidisciplinarni karakter pitanja mladih</p> <p>1 osoba (državni službenik) odgovorna za financijska pitanja u pogledu programa Cjeloživotno učenje i Mladi u akciji unutar Ministarstva financija i trezora</p> <p>1 osoba (državni službenik) uposlena u DEI, odgovorna za program i pregovore sa Generalnom direkcijom za obrazovanje i kulturu</p>			<p>DEI:</p> <p>1 državni službenik</p> <p>plus sredstva za uredsku i tehničku opremu</p>
<p>4. Uspostava mehanizma za stimuliranje državnih službenika direktno uključenih u proces integriranja u EU i pregovore sa Europskim povjerenstvom</p>	<p>Još nije urađeno</p>	<p>Vijeće Ministara</p>	<p>Važno je prepoznati neophodnost usvajanja mehanizma financijske i moralne podrške i stimuliranja državnih službenika koji se bave pitanjima integriranja u EU. Vijeće Ministara BiH treba razmotriti najbolju opciju za uspostavu navedenog mehanizma koji će osigurati državnim službenicima financijske bonuse pored njihovih redovitih primanja.</p>	<p>Novija iskustva iz novo integriranih zemalja sudionika pokazuju da je implementiranje navedenih mehanizama od najveće važnosti za stabiliziranje ljudskih resursa, zaustavljanje napuštanja stručnih kadrova i očuvanje stručnosti unutar državne administracije</p>	<p>Tjekom 2008</p>	<p>Financijski predračun baziran na broju angažiranih državnih službenika u svakom sektoru i cca 50% povećanja njihovih redovitih plaća</p>

				Poduzimanje koraka u pravcu implementiranja pravih mehanizama od realne je važnosti za BiH		
<p>5. Pravna provjera i revizija BiH legislative za sljedeća pitanja:</p> <p>5.1. vize</p> <p>5.2. PDV</p> <p>5.3. finansijski transferi od/do konačnih korisnika – opcije za posjedovanje službenih bankovnih računa u eurima</p> <p>5.4. dozvola za boravak</p> <p>5.5 opći finansijski tokovi</p>	Još nije urađeno, ovaj proces provjere tek treba primjeniti	MCP u suradnji sa Uredom za zakonodavstvo Vijeća Ministara BiH, Ministarstva pravde i DEI	<p>Sve teme objašnjene pod točkama 5.1-5.7. bit će pojašnjene u svjetlu zakona i procedura EK a načini rješavanja problema i prevazilaženje prepreka moraju biti pronađeni na vrijeme.</p> <p>Takođe postoji potreba da Ministarstvo civilnih poslova BiH upošljava osobu (državnog službenika) koja će se baviti isključivo finansijskim pitanjima.</p>	U uskoj suradnji sa Generalnom direkcijom za obrazovanje i kulturu i ECD u Sarajevu	U tjeku prve polovine 2008.god., postignuća do kraja 2008.	Nema ga

<p>5.6. pitanja taksi koja mogu dovesti do poteškoća</p> <p>5.7. javna nabava – je sukladna s zakonima EK</p>						
<p>6. Uspostava ili kreiranje odgovarajuće strukture zadužene za koordiniranu upravu za implementiranje programa Cjeloživotno učenje i Mladi u akciji</p> <p>(Državne agencije sa pravnim statusom).</p> <p>Postoji 'paket' uvjeta koje sama Državna agencija mora ispuniti, točnije, uvjete vezane za pitanja kadra, potrebne infrastrukture (posebno je važno osigurati informatički i komunikacijski sistem), financijski</p>	<p>Još nije urađeno</p>	<p>Ministarstvo civilnih poslova BiH</p> <p>Kao relevantan predstavnik za Europsko povjerenstvo i Generalnu direkciju za obrazovanje i kulturu</p> <p>Generalna direkcija za obrazovanje i kulturu</p>	<p>S obzirom da se Ministarstvo civilnih poslova BiH bavi pitanjima mladih i obrazovanja i da ima koordinirajuću ulogu trebalo bi postati tijelo zaduženo za početak hitnih i direktnih pregovora sa Generalnom direkcijom za obrazovanje i kulturu o otvaranju dva programa za BiH i planiranja uspostave dvije državne agencije.</p> <p>Koordiniranje sa DEI i Ministarstvom financija i trezora je neizbježno da bi se osigurala pravilna implementiranja svih potrebnih koraka na državnoj razini(entitetskim i županijskim razinama) i da bi se zajednički djelovalo i obraćalo</p>	<p>Biće osnovana samo jedna Državna agencija za program Cjeloživotno učenje koja će jednako služiti svima na teritoriji BiH i biti pod upravom MCP (odgovorno tijelo bit će Sektor obrazovanja, Ministarstvo civilnih poslova BiH)</p> <p>Biće osnovana samo jedna Državna agencija za program Mladi u akciji koja će jednako služiti svima na teritoriji BiH i biti pod upravom MCP-a (odgovorno tijelo biće novoosnovani Odjel za pitanja mladih, Ministarstvo</p>	<p>Započeti pregovore ne kasnije od početka 2008, postizanje rezultata u prvoj polovini 2009 godine</p> <p>(Uspostava dvije Državne agencije i postizanje njihove pune operativnosti sukladno s pravilima Europskog povjerenstva ne kasnije od kraja 2009 godine da bi se Poziv za podnošenje projektnih zahtjeva mogao realizirati u 2010 god.).</p>	<p>Procjena je cca. 1 milion eura uključujući urede, komunikacijska sredstva, plaće za prvi uposleni kadar dvije agencije, obuku za kadar, tehničku opremu (vidjeti detalje ispod)</p> <p>(može se financirati iz fondova IPA-e na osnovu dogovora sa Generalnom direkcijom za obrazovanje i kulturu)</p> <p>Odjel za pitanja mladih, Ministarstvo civilnih poslova</p>

<p>protok unutar Državne agencije, nadzor, izbjegavanje sukoba interesa i sl. Svi ovi uvjeti su precizno opisani u tz. Vodiču za Državne agencije koje se bave implementiranjem programa Cjeloživotno učenje koji je predstavljen u Aneksu 5 ovog dokumenta. S obzirom da uvjeti navedeni u Vodiču spadaju u "drugu fazu" ovaj dokument se ne bavi njima.</p>			<p>drugim relevantnim institucijama i osiguralo jasno i precizno objašnjenje potreba Vijeću Ministara BiH</p>	<p>civilnih poslova BiH) Ministarstvo civilnih poslova BiH će direktno pregovarati sa Generalnom direkcijom za obrazovanje i kulturu o pripremnim mjerama za uspostavu ove dvije Agencije. Na ovaj način se mogu osigurati financijska sredstva za BiH iz fondova IPA-e</p>	<p>BiH : 1 državni službenik, 1 asistent plus sredstva za uredsku i tehničku opremu Polazna točka DA: Upošljavanje 1 državnog službenika za svaku DA Kasnije 3-4 državna službenika za svaku DA sredstva za uredsku i tehničku opremu</p>
<p>7. Udio od financijskih garancija osiguranih od strane organa javne vlasti (poželjno)</p>	<p>Još uvijek nema garancija niti plana za navedeno (ko, kako, kada...)</p>	<p>Ministarstvo civilnih poslova BiH kao odgovorno Ministarstvo i buduće Upravno tijelo</p>	<p>MCP će biti osigurana financijska sredstava iz državnog proračuna; Zbog toga je uska suradnja sa Ministarstvom financija i trezora i Vijećem Ministara BiH od velike</p>	<p>Biće poduzete zajedničke mjere od strane pomenutih ključnih sudionika u bliskoj suradnji sa Generalnom direkcijom za obrazovanje i kulturu. Zbog toga je</p>	<p>Početak u 2008 godini, okončanja procesa do kraja 2009 godine. Još uvijek se ne može odrediti točan iznos.</p>

			važnosti. Biće osigurana razmjena informacija i obostrana komunikacija sa DEI.	potrebno direktno pregovarati i surađivati sa Briselom.		
8. Postojanje tzv. Memoranduma o razumijevanju (MoU) kao baze direktnih pravnih sporazuma između Vijeća Ministara BiH. (koje predstavlja Ministarstvo civilnih poslova BiH), Europsko povjerenstvo i Generalna direkcija za obrazovanje i kulturu	Još uvijek ne, jer je prerano	Ministarstvo civilnih poslova BiH je zaduženo za pregovore o MoU sa DG EAC. DEI i Minisarstvo financija i trezora bit će takođe uključeni i podržani od strane MCP-a.	U MOU takođe je uključena i cijena ulazne karte koju BiH mora platiti, tako da, operativna uska suradnja sa Generalnom direkcijom za obrazovanje i kulturu i relevantnim državnim tijelima (Ministarstvo finansija i trezora, DEI, Vijeće Ministara BiH) treba biti uspostavljena, tj. suradnja, komunikacija i koordiniranje trebaju predstavljati ključne elemente procesa pregovora u MOU.	Dogovoriti "u BiH" potrebe i postići prvi konsenzus za zemlju, a potom se direktno posavjetovati sa Generalnom direkcijom za obrazovanje i kulturu o poziciji BiH.	U tjeku 2009 godine.	Ne postoji
9. Ulazna karta plaćena za oba programa	Prerano	Ministarstvo civilnih poslova BiH U suradnji sa Ministarstvom financija i trezora i Vijećem Miinistara BiH. Može biti	Moraju se izvršiti direktni pregovori sa Generalnom direkcijom za obrazovanje i kulturu.	Europsko povjerenstvo posjeduje formulu za računanje iznosa za plaćanje ulazne karte (BDP, broj stanovnika u zemlji i sl.). Potrebno je što prije početi sa	Druga polovina 2009 godine	Baziraće se na formuli Europskog povjerenstva, po procjeni min. 1 milion eura za dva programa godišnje

		osigurano koordiniranje sa DEI.		<p>radom na razmatranju ovih pitanja da bi se osiguralo dovoljno vremena za planiranje sredstava iz programa IPA za plaćanje ulaznih karata.</p> <p>Za plaćanje ulaznih karata, BiH može koristiti: finansijsku vanjsku pomoć EU kroz IPA fondove. U svakom slučaju, neophodno je pregovarati sa Europskim povjerenstvom i Generalnom direktijom za obrazovanje i kulturu o načinu plaćanja koji može imati opadajuću tendenciju. To znači da BiH može pregovarati o upotrebi IPA sredstava za prvu uplatu od 50 do 80% i potom umanjiti ovaj procenat tijekom sljedećih godina.</p>	
--	--	---------------------------------	--	--	--

<p>10. Osiguranje finansijskih sredstava za ulazne karte od vanjske pomoći EU (IPA)</p>	<p>Još uvijek ne, jer je prerano</p>	<p>Ministarstvo civilnih poslova BiH</p> <p>U suradnji sa Ministarstvom financija i trezora i Vijećem Ministara BiH.</p>	<p>Mora biti planirano unaprijed, uz najmanje jednu godinu "rezerve". Posebna pažnja se mora obratiti na programiranje IPA-e kako bi sva sredstva bila planirana sukladno s potrebama i na vrijeme (svako kašnjenje može loše utjecati na plaćanje ulazne karte i na otvaranje programa Cjeloživotno učenje za BiH)</p>	<p>Učinkovita i pravovremeno komuniciranje i suradnja među Ministarstvom civilnih poslova BiH, DEI, Ministarstvom financija i trezora i Vijećem Ministara BiH mora predstavljati temelj procesa</p>	<p>Planiranje kroz IPA, predviđeni vremenski okvir je 2009 godina ali napredno planiranje mora se izvršiti sukladno sa IPA planovima da bi se postigla spremnost za plaćanje ulaznih karata za 2010</p>	
<p>11. Osiguranje odgovarajućeg državnog fonda za sufinansiranje uspješnih korisnika</p>	<p>Još uvijek ne, jer je prerano</p>	<p>U suradnji sa Ministarstvom financija i trezora i Vijećem Ministara BiH.</p>	<p>BiH može razmotriti potrebu za dodatnim sredstvima iz IPA za tzv. komplementarni državni proračun koji može biti osiguran za uspješne krajnje korisnike u svrhu osiguravanja njihovog 'bezbolnog' uključivanja u program u početnom razdoblju (za prve 3 godine)</p> <p>Kako bi se planiralo dopunsko sufinansiranje preko IPA-e kao dio odgovarajućeg državnog proračuna neophodno je pregovarati sa Generalnom direkcijom</p>	<p>Redovito komuniciranje i koordiniranje osobito s Ministarstvom financija i trezora i Vijećem Ministara BiH mora biti osigurano.</p>	<p>Planiranje kroz IPA, predviđeni vremenski okvir je 2009. godina ali sveobuhvatno planiranje mora se izvršiti sukladno s IPA planovima da bi se postigla spremnost za financiranje uspješnih korisnika nakon objavljenog poziva za podnošenje projektnih prijedloga iz</p>	<p>Točan iznos se još uvijek ne može utvrditi, procjenjuje se cca 500 000 eura godišnje za dva programa.</p>

			<p>za obrazovanje i kulturu i ECD u Sarajevu.</p> <p>Planiranje će biti izvršeno bar 1 godinu unaprijed nakon IPA planiranja.</p>		2010. godine.	
12. Početak podnošenja zahtjeva za projektne prijedloge	Još uvijek ne	Državne agencije (DA)	<p>'DA' će biti u potpunosti operativne i kompatibilne sa pravilima i procedurama Europskog povjerenstva, spremne da rade na prvim pozivima za podnošenje projektnih prijedloga, selekciju i kontrolu implementiranja.</p> <p>Ministarstvo civilnih poslova BiH će imati status Upravnog tijela</p> <p>Upravni odbor uspostavljen za svaki program će nadgledati rad i čitav proces implementiranja i sastojće se od predstavnika ključnih sudionika - MCP, DEI, Ministarstvo financija i trezora, Ministarstva obrazovanja i kulture RS, Odjel obrazovanja u Brčkom, županijska</p>		Prvo sudjelovanja u Pozivu za prijedloge za 2010 godinu	Nema ga, bit će pokriven programskim proračunom

			ministarstva obrazovanja ,partneri...			
--	--	--	--	--	--	--

Opći zaključci:

- Samo je jedan preduvjet ispunjen za sada po pitanju otvaranja Programa zajednice za BiH kao što je već spomenuto u točki 1, tj. Okvirni sporazum je usvojen, ratificiran i stupio je na snagu.
- Niti jedan drugi korak nije za sada učinjen. BiH mora uložiti poseban trud i odmah stupiti u direktan kontakt sa Generalnom direkcijom za obrazovanje i kulturu i započeti proces pregovora po pitanju ispunjavanja svih preduvjeta. Da bi se ovo učinilo mora se formirati tim za pregovore koji će predstavljati BiH i braniti njene interese i koji će blisko surađivati sa relevantnom Generalnom direkcijom za obrazovanje i kulturu. Tim će takođe izvještavati o postignutom napretku ili o relativnim problemima Vijeće Ministara BiH i vrhovne predstavnike glavnih odgovornih tijela, tj. Ministarstvo civilnih poslova BiH, DEI i Ministarstvo financija i trezora.
- Ministarstvo civilnih poslova BiH, DEI i Ministarstvo financija i trezora moraju biti ojačani po pitanju kadra koji treba raditi direktno na oba programa i u cjelokupnom procesu pregovora.
- Vijeće Ministara BiH mora dodijeliti jasan politički mandat MCP-u za vodeću ulogu u procesu pregovora sa Europskim povjerenstvom u predstavljanju BiH interesa u Briselu po pitanju otvaranja ova dva programa za zemlju.
- Moraju se uspostaviti dvije Državne agencije – jedna za program Cjeloživotno učenje i druga za program Mladi u akciji. Agencijama mora upravljati i nadgledati ih Ministarstvo civilnih poslova BiH kao glavno upravno tijelo. Agencije će služiti jednako svima na cijeloj teritoriji BiH.
- Preduvjeti koji su vezani za financijska pitanja moraju biti ispunjeni u bliskoj suradnji sa Ministarstvom financija i trezora.
- Neophodno je sveobuhvatno planiranje financija i plaćanje ulaznih karata za svaki program. Iznos cijene koju BiH treba platiti se mora dogovoriti sa Generalnom direkcijom za obrazovanje i kulturu.
- Prvi projektni zahtjevi se mogu podnijeti 2010. godine – u godini za koju je planirano puno otvaranje programa.

Postoje neke dodatne obveze zemalja sudionika u programima koje će se moći primijeniti na BiH tijekom ulaska u Programe Zajednice:

- U slučaju da je državna agencija optužena za neregularnost, zloupotrebu ili optužbe za korupciju od strane EK, a koje državna agencija ne može nadoknaditi, njih mora nadoknaditi država (državni organ koji je određen kao odgovorno upravno tijelo za te programe).
- Osiguranje informacija za EK o svim institucijama i organizacijama koje bi mogle zadovoljiti uvjete tih programa.
- Usvajanje svih mjera za uklanjanje pravnih i administrativnih prepreka za pravilno funkcioniranje ovih programa.
- Članstvo u Odboru za programe ne moraju imati direktori 'DA', već odgovorno upravno tijelo, na primjer Ministarstvo civilnih poslova BiH.
- Podnošenje izvješća o praćenju treba dostaviti 30.6. 2010. i 2015. godine.

Mapa puta i Plan aktivnosti stupaju na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH"

VM broj /08
 2008. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
dr. Nikola Špirić, s.r.

